

pišu: Robert Župan, dipl. ing. i doc. dr. sc. Stanislav Frangeš

Kartografska produkcija je danas velikom većinom prešla u oblik digitalne obrade i izrade postojećih i dopunjenih ili sasvim novih karata, ali sa sve manjim zahtjevima za razmjenu takvih podataka u klasičnom papirnatom obliku. Postavlja se pitanje hoće li se u budućnosti i koliko dalekoj papir prestati biti nosilac informacija? Vrlo brzo, možda već za dvadesetak godina. Dok se borimo s našom svakodnevicom, tehnologija napreduje takvom brzinom da ju se ponekad teško može pratiti.

OCAD je kartografski program namjenjen crtanju raznih vrsta karata i intenzivno se upotrebljava na vježbama kartografskih kolegija usmjerenja Fotogrametrija i kartografija na Geodetskim fakultetu. Opće informacije o tom programu mogu se naći u prošlom broju Ekscentra. Programeri OCAD-a već su pripremili novu verziju 8.0 koja bi trebala biti u prodaji u rujnu 2001.

Iako su navedene primjere izradili studenti, absolventi ili djelatnici Zavoda za kartografiju s ranijim verzijama tog programa, ovdje donosimo samo neke nove funkcije beta verzije OCAD-a 8.0.

NOVE OSNOVNE FUNKCIJE OCAD-a 8.0

Na skaniranim predlošcima koji se unose unutar OCAD-a potpuno su promijenjene neke funkcije:

- unose se mnogo brže unutar OCAD-a,
- prikazuju se kvalitetnije pri rotacijama,
- mogu se rotirati za vrijednost bilo kojeg kuta,
- izbljeđivanje predloška je moguće odrediti u postocima,
- za prethodno otvoreni predložak program pamti podatke geokodiranja, tako da ga se može ponovno otvoriti s prethodno definiranim parametrima,
- moguće je ubacivanje .tif rasterskog formata kao predloška,
- geokodirani .tif format automatski se ubacuje i korigira prema geografskoj mreži,
- dodan je alat za editiranje .crt datoteka,
- postoji povezanost s datotekama ArcInfo-a (shape files), koje se ubacuju zajedno s bazom podataka.

OCAD 8.0 ima ugrađen orijentacijski program,

koji radi na principu da se na kartu stave kontrolni krugovi koji imaju svoj opis. Smjernice se (kod orijentacijskih karata) mogu sastavljati izravno na karti pomoću postojećih kontrola ili izabiranjem iz popisa. Duljina smjernice automatski se računa nakon definiranja kontrole. Smjernice se mogu tiskati zajedno s kartom ili na već otisnute karte, pri čemu postoji specijalna naredba za namještanje smjernica na karti. Nema posebne podrške za plotere. Postojeći Windows pogonski programi su spori i praktično neupotrebljivi.

POVEZIVANJE S BAZOM PODATAKA

Bilo koji objekt nacrtan u OCAD-u može se povezati na bazu podataka. Baza se može upotrebiti kod stvaranja karata namjenjenih korisnicima Interneta i imaju funkcije pronalaženja objekata (ulica) i povezivanja podataka. OCAD 8.0 ima svoj vlastiti pogonski program za dBase tablice podataka. Također se takve tablice mogu stvarati ili se može mijenjati njihova struktura. Osim takve baze podataka, može se pristupiti bilo kojoj drugoj preko Microsoftovog ODBC-a. Datoteke iz ArcInfo-a se mogu unositi kompletno sa svojom bazom podataka.

KARTOGRAFIJA NA INTERNETU

OCAD 8.0 može stvarati internet karte koje se mogu prenositi i učitavati vrlo brzo. Te se internet karte sastoje od matrice malih (10 KB – 30 KB) .gif rasterskih datoteka. Može se dodati funkcija traženja ulica ili nekih drugih objekata. Također se mogu dodavati veze na objekte takve karte prema nekim drugim web stranicama.

Možemo zaključiti: OCAD se dalje usvršava i razvija u smislu suvremenog kartografskog programa. Opširnije o njemu može se naći na www.OCAD.com.

Literatura:

Frangeš S., Župan, R., Lapaine, M., (2000): Park prirode "Medvednica". Karta u: Đurek, Z. (2000): Medvednica park prirode. "Ekološki glasnik" d.o.o, Donja Lomnica.

Petanjek, J. (1999): Izrada političke karte svijeta programskim paketom OCAD. Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Geodetski fakultet, Zagreb.